

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4 .	Egyes szám ára	20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Farsang.

Még csak két nap s vége az örök ifju, bohókás farsangnak. Nem panaszkodhatik az ifjuság mert minden héten volt alkalma néha kétszer is kimulatni, kitánczolni magát. Komor téli napok ködében, zürzavaros közállapotok lármájában, az ember nyomorúságának napról-napra ismétlődő siralmas énekében, mintha gyöngyvirágkelyhek zöngének egy egy báli meghívó sorai között. A gondtalan ifjuság bohó játéka, hamvas arcu leányok, sugárzó arcu fiatal emberek tűnnek fel szemeink előtt a mint a mánorosz zene dallamára hajlodoznak, lengenek a báltermek sima padlóján.

Egész halom meghívó hever asztalomon skeresem azok characteristicáját, és úgy találok, hogy mindenik egy kis táncz-mulatságra, vagy tánczezel egybekötött más egyébre hív meg. Egy nagy fényes nyilvános bál az egész farsangon nem volt már évek óta.

A nagy nyilvános bál napja, úgy látszik, nem csak nálunk, de Európa szerte leáldozóban van. Naívság lenne azt hinni, hogy ennek az oka csupán az általános emberi nyomorúság, mely mind jobban lenyűgözi a világ rendjét. Igaz, hogy a munkáskérdés megoldása égeti legjobban a modern társadalmakat, de a nemzeti vagyon elosztása kétségtelenül arányosabb ma, mint akár a történelem legfényesebb korszakában. Emberi nyomorúság mindig volt a mióta ember él. A különbség csak annyi, hogy ma már a közlekedés eszközeinek, főleg a betű útján való szellemi érintkezésnek példátlan kifejlődésével sokkal mélyebb

és közvetlenebb tudomást szerezhetünk az ember nyomorúságáról, mint ennek előtte. Bizonyára nem kevesebben jajgattak a multban sem, mint manapság, de sokkal kevesebben hallották.

Az ujság, az emberiség életének e meg-megujuló tükre, tele van a nyomorúság sötét színeivel. Mindnyáján arra törekszünk, hogy egymást elszomorítsuk. A humanizmus, a kereszténység védő szárnyai alatt fejlődve, ma már parancsoló hangon dörög mindenkinek a fülébe, hogy az embernek kötelessége résztvenni embertársa nyomorúságában. Nehéz ólomszürke felhők burkolják be életünket.

A valóság után törekszünk, tudományban és művészetekben; a valóság pedig, mint a felidézett szellem, mely lenyűgözi gyöngye idézőjét, reánk tör, torkunkra fagyasztja a kaczagást és széttepi a boldogság színes illúzió-rongyait szemünk előtt.

Nagy, nyilvános báltermek, melyekben jóformán ismeretlen fiatal embereknek joguk van kiragadni féltő családi körükből, a gondtalan fiatal leányokat, nem illenek hozzánk, a kik még legjobb ismerőseinkre is bizalmatlanul tekintünk. Az élet küzdelme nehezebb, keserűbb lett a szabad versenyben. Az idő drága és a pillanatot sem szabad dologtalanul tékozolni. A nagy, nyilvános bállok addig virágozhattak, a míg nem volt igazi nagy nyilvánosság s a társadalom uralkodó rétegét szilárd fal választotta el a többitől. Könnyű volt akkor gondtalanul szorakozni, a gondtalanoknak! Ma már leomlottak a választó falak, az urak közé vegyültek a munkások, nehezebb lett az élet, a nyomorúság megfertőzte a könnyelmű jólétet s a jólét magába olvasztotta a szorgalmas szegény-

séget, lábra kapott a gyűlölet, a bizalmatlanság — hogyan is gondolhatunk ilyen viszonyok között céltalan jókedvre, ifju hóbortokra? Évek óta mind jobban oly irányban fejlődtek a nyilvános bállok, hogy férjhez adó leányok vásárai legyenek. Minél világosabbá lett ez az irányzat, annál kevésbé vezethetett célra. Ma már fiatal ember, különösen abban a korban, a melyből a tüzes tánczosok kerülnek ki, ritkán van olyan helyzetben, hogy nőülhessen. Sokáig tart, a míg valaki biztosan talpára alhat az élet forgatagában. Az ilyen férfi pedig már óvatos. A báli termékből nem választja hites társát. A szülők természetesen, éppen oly elégtelenek voltak a bállokkal, a melyek nem vezettek házasságra mint a férfiak, a kik nem tudtak ott feleséget találni. A kölcsönös elégtelenség lassan-lassan kioltja a báli termék levegőjéből azt a poézist, a mely nélkül az ilyen mulatságot elképzelni sem lehet. Így jutott a nyilvános nagy bál mai csödjére. A fiatalokat nem kell féltetni, egymásra találnak az élet különböző viszonyaiban. Ha báli termékekben nem szövődnek is a házasság szálai, azért egymásra találnak künn az életben is az egymáshoz illők. De szomorúsággal tölt el a táncznak mint ilyennek hanyatlása. Habár nem is sorolható a táncz a művészetek sorába mert hisz a művészi esztetikának kevés köze van ahhoz, hogy valaki milyen pirouetteket és fordulatokat tud minél nagyobb testi rugalmassággal kifejtetni; se nem beszél, se nem alkot. Művészet az, a mi valamit ki tud fejezni szép formák között úgy, hogy a lelket gyönyörködtetni tudja, foglalkoztat ad a képzeletnek és az értelmet is leköti. Kifejezni valamit, a mi mélyen rejlik az értelem-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

A Simplon alagút.

Messze hazánktól, Itália és Svájc határán egy nagy, gigászi munka, közeledik lassu, de biztos léptekkel befejezése felé; a Simplon-hegység, illetve alagút átfurása, melyet minden tulás nélkül sorozhatunk az emberi alkotások legnagyobbjai közé, azok közé melyek még évezredek multán is kifognak magaslani a kultúra emlékei közül és mindenkorra az emberi geniusz, tudás és munka határjelzői maradnak.

Mintegy 20 kilométer széles alpesi hegység áttörését végezték a Simplon alagút építésével. A hegység tetejét az örök hó és jég urálja, míg több mint 2000 méternyi mélységben a parányi ember küzködik a hegységóriások veséiben rejlő ezernyi nehézséggel és akadályokkal, melyekkel a természet mintha útját akarná állani annak, hogy a mélységben rejlő sötét titkokba halandó szem betekinthessen. De mindhiába; sem az égit törnyosuló szikla-óriások és a méhüköl kisugárzó sorvasztó hőség, sem az egyszer acélskemény szikla ellenállása és a máskor puha anyagból álló hegység rettenetes nyomása, melynek súlya alatt a legvastagabb gerendázat is gyufaszálként törik darabokra; sem a zuhogó és mindent elsöpréssel fenyegető jéghideg vagy forró földalatti vízforrások és az öserejű természet még annyi más nyilvánulása; nem állítja meg útjában és munkájában az embert, a ki kezében az ész és tudás, az erély és bátorság, kitartás és akaraterő nemes fegyvereivel keresztül tör minden akadályon, hogy ismét új utat nyithasson a civilizációnak és a haladásnak és új-

ból elhárítson egy akadályt az országok és nemzetek békés egyesülésének útjából.

Már a Mont-Cenis alagúttal egyidőben — 1857 — melynek építési munkáinál Kossuth Ferenc is kiváló részt vett, tervezték a Simplon-alagút kiépítését is, mely különösen Francia és Olaszország közötti forgalomra bir nagy jelentőséggel.

1898. év őszén fogtak az alagút építéséhez, mely 19.730 méter hosszúságú. Naponta átlag tizenegy métert haladtak előre, tehát a furás várakozáson felüli gyorsasággal ment. Azonban a geológusok összes számításait halomra döntötte a munka folytatásánál tapasztalt számos természeti nehézség. Ugyanis a Gotthard-alagút építésénél 48 méterre egy Celsius fok hőemelkedést észleltek. A simplon alagút talajszin alatti mélysége 430 méternél nagyobb mint a Gotthardnál és 40—43 fokos hőmérsékletre teljes bizonyossággal lehetett számítani. A mint azonban az éjszaki oldalon a hetedik kilométert elérték, nagy meglepetésre a hőmérséklet a várt 36 fok helyett 45 fokot, 7200 méternél 52 fokot mutatott Celsius szerint.

A magas hőmérséklet a szabad levegőn, mint az általánosan ismeretes, csak kevésbé befolyásolja az emberi szervezet munkabírást. Így a vasolvasztók üzeménél, a tropikus éghajlat alatt közlekedő gőzösk fűtésénél és még számos más munkánál igen nagy — több mint 50 fok Celsius hőmérsékletet is elvisel az ember, anélkül, hogy az munkaképességét korlátozná.

Másképp áll a dolog az alagutakban, hol a levegő pára tartalma rendszerint rendkívül nagy. Az ilyen levegőben ugyanis, ha annak hőfoka a 30 fok Celsius felé közeledik, vagy azt meghaladja, az izzadási mi-

nyek működése és a bőr felület párolgása nagyon korlátozottak, sőt esetleg teljesen meg is szűnnek. Ez okból az ilyen levegőben tartzkodás közben a test hőmérséklete gyorsan felszökik. Harmincz fok Celsius hőmérsékletű vízpárákkal telített levegőben rövid idő alatt 41—41 fok Celsiusra emelkedik a test hőmérséklete, mely életveszélyes állapot mellett természetesen munkabírástól, vagy épen súlyos testi munka végzéséről szó sem lehet.

Mikor az alagút hőmérséklete a 30 C-t elérte, sok alagút munkás megbetegedett és számuk a hőfok emelkedésével mind jobban szaporodott. Az embereket már rövid munka után bágyadság és szorongó érzés fogta el, a légzés és az érverés mind gyorsabbá vált és a testet, a ruházatot is átnedvesítő dus izzadság borította, melyet a bőr felületén beállani szokott hűsítő párolgás nem enyhített. Még tovább dolgozva a fáradtság érzete hamar fokozódott, az érverés gyorsult és a test hőfoka mindinkább felszökött, majd bodultság és teljes apathikus állapot közben szédülés és gyakran mély ájulás követték a leirt tüneteket. Ép az áttörés pillanatában esett áldozatul a nagy hőségnek Grossi munkavezető mérnök, hasztalan vitték a szabad levegőre pár percz alatt megszűnt élni. Pár napra Biacco mérnök is meghalt.

A technikai nehézségek szüntelenül követték egymást minduntalan újabb meg újabb geológiai meglepetések érték az építőket, de az emberi tudás hatalmas eszközökkel mindenikén diadalmaskodott; az alagút bejáratánál két szellőztető szélkereket alkalmaztak. Ezeknek mindegyikét egy-egy 200—200 lóerejű turbina hajtotta. Ezek a szellőztetők másodpercenként 30 köbméter friss levegőt nyomtak a tárnába, mely annak egész

ben, ami a nézőben gondolatokat váltson ki, a táncz alig tud. És mégis ha egy fiatal leány, friss mint a tavasz, szép mint a hajnal és testének idomai, álmai lehetnének minden szobrásznak és festőnek; Ritmikus lejtését, libegését, festői pozait látom.

Testét pokhálófinomnágn ruha fedi, de csak hézagosan s magam előtt láttam, úgy mint Isten a maga halhatatlan költeményét megírta és még sem bontakozik ki elmében semmiféle érzéki hatás. Ezt a tánczot mégis a művészetek közé sorozom. Itt a táncz is találkozik a többi művészetekkel. Benne van a magos isteni gondolat e művészetben, a mely a fántáziát a salaktól megtisztítja és olyan perspektivákat nyújt, melyek az örökséget, a művészetben a csodát, a rejtélyest mutatják meg.

Kitejezni is tud valamit. A tiszta, a szeplőtlen gondolat bontakozik ki előttünk. Elnézet bennünket a remek szépnak a birodalmába s nem hagy foltot vissza a lelkekben. *)

Ez a legnagyobb titka az igazi művészetnek. Így vált isteni tiszta művészetté az őskori szobrászat és festészet. Azért ezen isteni művészet tanítását nem volna szabad elhanyagolni s az iskolákban a torna helyett a leányoknak a tánczot kellene tanítani. Különösen a városi leányos szülők keservesen panaszkodnak a torna tanítás durvaságai ellen.

A német tornázás régi módja nálunk már megbukott. A fiuk labdáznak és szaladnak. Örülünk, hogy a brutális és keserves német tornázást kiküszöböljük; kövesse a magyar iskola és az angolok és francziák példáját; térjünk át a testedző játékokra. Ezekben fejlődik nem a csont és az izom, hanem a bátorság, az ügyesség és a jellem is. A leány iskolákba azonban mindmáig alig hatott a reform, ott csak a német tornázás uralkodik; az a kíméletlen és az egyénnel nem törődő katonás kényszerítés s ennek az a foganatja, hogy a gyengébb gyermek úgy nő fel, hogy nem is tornázott. Ezért lenne nagy és hasznos ujtás a leány gyermekeket az iskolában torna helyett tánczra tanítani. Nem azt értjük, hogy leány gyermekeket csárdásra vagy keringőre fogják, hanem a ballet

kezdő gyakorlataira, melyeknek csodálatos testfejlesztő hatását századok tapasztalata bizonyítja. Velők jár a szép nővés, a könnyed, a bájos mozgás; erőre, hajlékonyságra tennének szert. Ezek a gyakorlatok jobb eszközei a testi nevelésnek minden tornánál és athletikánál is. Persze befejezésül vele járna azzal a tanítással a menuet, s a bájos gavotte.

Valamit a halászatról.

Mindenki előtt ösmeretes, hogy milyen fontos nemzetgazdasági tényező a halászat. Hazánk halvizei mindig bővelkedtek halakban ezt régebbi feljegyzésekből tudjuk — ujabban azonban a minden téren való haladás, többek között vízszabályozások, lecsapolások és usztatások, vízmenti gyárak stb. a halállományt alaposan redukálták; úgy hogy idegenből, különösen a tengeri halakból mind nagyobb a behozatal. Ezen az országra nézve veszedelmes körülményt hamar észrevették, és bár a technika fejlődésének utjátállani nem lehetett, mégis akadtak módok, a mivel a hal pusztulásnak elejét vették.

A főtörékvés volt tehát a régi halállományt helyreállítani; hogy ez elérhető legyen kezdtek a halak életét megfigyelni, — a halak szaporodását elősegíteni, és ez vezetett azután a mesterséges haltenyésztésre. Ezen a téren rövid idő alatt meglepő eredményeket értek el. Ma már több szakkönyvünk van, és nem tudom eléggé ajánlani az ilyen munka elolvasását mert azok nagyon érdekesek.

Nem elég volt azonban a hal szaporodását elősegíteni, hanem annak tova fejlődését is kellett biztosítani, hogy a rendszeres halgazdálkodás helyre álljon.

A halászati törvény van hivatva a halászatot és ennek gyakorlását szabályozni; a törvény azonban általános, egy egész országra szól és azért hazánk egyes vidékeire nem alkalmazható olyan eredménnyel mit másut, ezen hibák eleenyésztése halászati egyesületek alakítását teszi szükségessé, melyek felsőbb jóváhagyást nyernek.

Örömmel konstatálhatjuk, hogy ezen törekvések hazánkban nagy eredményre vezettek, dacára annak mégis vannak vidékek a hol az e téren való fejlődés kevésbé megállapítható.

Bennünket leginkább a Zsil vidéke érdekel; — vessünk hát egy pillantást az itteni viszonyokra. Öreg emberek elbeszéléséből is hallhatjuk, hogy a Zsil vízében hajdan sokkal több volt a hal, mint ma. Tény az, hogy úgy a magyar mint az oláh Zsil összes mellékágaival kitűnő halvizek, ezt igazolja azon körülmény, hogy dacára annak, hogy a halak tenyésztésére és szaporodására suyt nem helyeztek, és mind a mellett, hogy nagy pusztításnak voltak kitéve — mégis van elég szép pisztráng és lepényhal állomány.

A zsil halak pusztulását részben a Zsil menti fenyvesek kihasználása okozza, melyek fátömegei a vizen usztatással lesznek a fafeldolgozó telepekhez szállítva. A fausztatás szempontjából a patakok egyes részeiben vízduzzasztók épültek melyek a vizet időnkint teljesen elzárják. A fűrészek és más gyárak a halak életére és szaporodására veszedelmes anyagokat vízbe dobtak. Idegen munkások dinamitot és mérges anyagokat dobtak a vízbe, — és mindez tömeges halpusztulást idézett elő.

A fának vizen való usztatása elkerülhetetlen; a törvény csak annyiban korlátozza, hogy azt csak bizonyos időközökben engedélyezi — a többi azonban határozottan tiltja és azért a törvényt szabta intézkedések betartása e téren elsősorban alapja a fejlődésnek, mert ez a tömeges halpusztítás több nemét lehetetlené teszi; a törvény további rendelkezéseinek alkalmazása voltaképpen csak ezután jó. Lesz-e annak öröme munkájában aki mesterséges haltenyésztéssel foglalkozik ha a halivadékot egy olyan vízbe bocsátja ahol ezer veszedelem vár arra? (Folytatjuk.) — y. —

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Uj segédtanfelügyelő.** A közoktatásügyi miniszter Nehéz János dévai segédtanfelügyelőt Alsófehérvármegye tanfelügyelőjévé nevezte ki, helyébe pedig Benkő

keresztmetszetét kitérítve, 4—5 méter sebességgel haladt előre. Ez a folytonos körforgásban megújuló gyors légáramlat állandóan életető levegővel látta el az alagutban dolgozó munkásokat, azonfelül lassankint a sziklák melegét is elvonta s így azokat fokozatosan lehűtötte. Utközben azonban a behajtott levegő is átmelegedik, tehát annak lehűtéséről kellett gondoskodni. Erre a célra egy huszonöt cm. átmérőjű vascső vezeték van a tárnában lefektetve, melyen át 15—20 légköri nyomással lehetőleg alacsony hőfoku vizet hajtának be az alagútba. ezt a csővezetéket egy szénporrall telt deszkaesernőbe ágyazták be, hogy azt az átmelegedés ellen elszigeteljük. Számos ponton egy-egy kisebb cső ágazik ki ebből a csővezetékéből, mely nagyszámu apró lyukakon át zuhanyszerűen vizet porlaszt szét a tárnában és így az áthaladó és útközben átmelegült levegőt ismételtelen is lehűti. Ily módon vált lehetségessé az, hogy bár a sziklafalak hőmérséklete 56 fok Celsiusra is felszált, a levegő hőmérséklete 30—32 fok Celsiusnál sohasem emelkedett feljebb.

Márcsak kétszáznegyvenhét méter volt hátra, midőn oly előre nem látható akadály jött közbe mely a munkát hosszú időre megakasztotta. Egy robbanás alkalmával óriás vízmennyiség tört elő susterrege gözölögve a sziklából, úgy, hogy a munkásoknak alig volt annyi idejük, hogy életüket megmentse. Az emberi erő és akarat, a technika eszközeivel ez akadályon is győzedelmeskedett és ma a Simplon alagut, az új század legnagyobb technikai alkotása büszkén hirdeti, hogy mire képes az emberek tudása és kitartása. A kétféle furt tárnák az alagut déli végétől számított 9387 és fél méternyi távolságban értek össze február hó 27-én 7 óra 20 perczkor reggel. Az utolsó pillanatok mikor a kétféle dolgozó munkások hallották már egymás gépeinek működését rettenetes izgatottságban teltek el. 7 óra 15 perczkor a gépek megszűntek működni és egy

dinamit patronnal áttörték a közben levő falat. Az átzuzással azonban, a nagy munka még távolról sem készült el. Az alagútak építése három egymástól lényegesen különböző munkarészletre oszlik, ugymint: az iránytáró hajtása, most még csak ezt a munkát végezték el; hátra van még az alagút szelvényének teljes kivájása és az alagút falazása, mely alkalommal a még folyton előtörő források visszaszorítása, hosszas és nehéz munka, a csatornázás, a két bejáró kiépítése és még sok aprotékos munka s csak még ezután következhetik a sinek lerakása.

A rajta átvonuló vasut aligha lesz ez évben a forgalomnak átadható.

A részleteket Costa márkinak, a franczia akadémia tagjának cikkei alapján közöljük.

—><—

A táncz.*)

Vezető cikkünkben, tekintettel a farsangi napokra, szóva tévén a tánczot, érdekesnek tartjuk Izora Duncán elmékedését e tárgyról, rövid vonásokban ismertetni.

„A táncz, az a mozgás, amely teljesen megegyezik a természet mozgásaival.” Ez ember zenei eszméje a föld a természet hangjaiból erednek, a menydörgésből, a vihar üvöltéséből, a víz s a szelek zenéjéből, a lombzugásból, a madárdalból s az ember hangjából. Épp így megvannak a természetben a jelképes mozgások is; a napok pályafutása, a vizek dagadása, a plánták növése, az állatok járása, futása és minden élő mely a földön mozog. Ezekből kell levonnunk az összhangzást testünk mozdulataival a tánczban. A táncz feladata megjelni az emberi testnek ama mozdulatait a melyek összhangzásban vannak a mindenség mozgásaival.

A görögöknél a táncz egyike volt a legmagasabb és legnemesebb művészeteknek. A görög tánczosok minden egyes mozdulata és tartása ama lény szükségletei-

ben leli okát, a mely ezt a tartást őríti. A régiek szobrászatában ama sok ezer tánczoló alakjának minden egyes pózja, forma és kifejezés tekintetében, a természetben gyökeredzik s látható, hogy az mind szükséges mozgás. E szerint a táncz törvénye az, hogy: soha se tegyünk egyetlen olyan mozdulatot sem, amely nem szükséges ahoz, hogy lényünket kifejezésre juttassuk. Kell, hogy kifejezése legyen a lábunk, a térdnek, a karnak és a kéznek, harmoniában az egész test mozgásával. A test mozdulatai kifejezői kell, hogy legyenek a tökéletes egésznek. De ez csak úgy érhető el ha valaki meztelen lábakkal trikot nélkül tánczol. Az ókori festmények és szoborművek mozdulatlan alakjaiban is megtaláljuk a mozdulatok egymásutánját, melyek azokat érzékelik, elevenen, megvesztegetően a legmesszebb menő vakmerőséggel. Fölfedik testét, látjuk idomait, a maga grációzus és természetes mivoltában. Ime ott példaképen Léda és a hattyu. A legkényesebb tárgy mely festőnek adatott. A művész felfogásában a nő isteni szépségge változott; szinte látjuk a festményen az istennő vérenek forrását, bőrének puhaságát, szemeinek lándolását és csak a szépségében gyönyörködünk, azzal a csodálatos, mindent magával sodró gyönyörrel, a mely az Olymp minden szépségével s varázásával tölti be a lelket s kizár minden aiantjáró, tisztátlan, bántó érzéki fogalmat. Kevés ruha és sok tisztaság kell a tánczhoz s a meztelenség elveszti gőccenitását, mert a természet ős forrásaira nézet vissza bennünket, a melyek nem ismernek rutat csak szépet.

Minden dolog egy körben fejlődik. Kezdetben az ember meztelen volt. És körszerű fejlődésében a művelődés minden fázisának, ha majd eljutunk annak legmagasabb fokára, visszafogunk tért a test meztelenségéhez, amely tudatában van saját szépségének és missziójának; a jövőendő századok táncza a tökéletes, meztelen test mozdulatainak összhangzása lesz.

András karasszörényvármegyei talfelügyelőségi tolnokot küldte segédtafelügyelőnek. Nehéz Jánost az egész vármegye tanítósa sajnálja. Mi pedig szerencsét és sikert kívánunk új állomásán.

— **Nyugdíjazás.** A vármegye törvényhatósága Góró Ede marosillyei főszolgabíró, ki több éven át volt a petrozsényi járás szolgabírája s így itt is mindenki jó emlékeztében van, folyó hó elsejével saját kérelmére nyugalomba helyezte.

— **Halálozások.** Galaczi Buda Miklós nagybirtokos, életének 86 ik évében február hó 27-ikén rövid szenvedés után elhunyt. Hült tetemeit Szentgyörgyvályán helyezték örök nyugalomra.

† Dr. Nagy Béla, a „Dévai Előlegezési Szövetkezet” vezértükára, agyszélhűdés következtében február hó 27-én d. u. 2 orakor hirtelen meghalt. Déva társadalmának szorgalmas, munkás tagja volt.

— **Matusik János** a dévai főreáliskola volt igazgatója, vasárnap ülte meg születésének kilenczvenedik évfordulóját. Nálunk is sokan vannak kik ösmerték a jó humorú kegyesrendi papot. Jó egészséget kívánunk hátra levő napjaira.

— **Pártalakulás.** A zsilvölgyi függetlenségi párt február hó 26-án megalakult. A polgárok sorából sokan vettek részt a gyűlésben. Elnöknek egyhangulag Maderspach Viktort választották meg. Alelnökök lettek Dr. Ábrahám József és Gerbert Guidó. Jegyzők: Pál Dénes és Gerbert Otto. A végrehajtó bizottság tagjai: Brassai József, Dombora László, Figuli Antal, Györke Ferencz, Huszt Aladár, Kraktus István, Polyák Gusztáv, Schvemmhammer István és Sárossy József.

— **Honleányok, Honfiak!!** Mig e földön magyar lesz, addig nemhogy feledésbe menne, de sőt újult erővel emlékeztünk meg minden évben: 1848. márczius 15-ikéről. Jól tudjuk, hogy e nagy nap volt nemzeti életünk ujjá ébredésének hajnala. E napon tört le Petőfi, Jókai, Vasvári stb. nemzetünk kezeiről a nehéz bilincseket. E napon született meg a Szabadság, Testvériség, Egyenlőség. E napon szabadult fel a sajtó. Ez a nap volt az, melyen minden magyar ember szívében fellobbant a rég elfojtott honszerelem s a szabadság kivívásának emésztő lángja. E napot ünnepezzük meg mi is méltó kegyelettel. Kérünk tehát Honleányok és Honfiak, jelenetek meg mindannyian e napon, hogy mentől többen legyünk, s mutassuk meg elődeink szellemeinek, hogy méltó gyermekei vagyunk szeretett hazánknak. Jertek el! „Mert ünnep van ma, Magyarország népe örömeiben sirva ünnepel”. Az ünnepély kezdete este 6 órakor a Wagner-szálloda nagyertermében. Műsor: 1. Szózat. Énekli a férfiak. 2. Alkalmi megnyitó felolvasás. Irta és felolvassa: M. Jánosy János. 3. Zene. 4. Nemzeti dal. Szavalja: Dávid Dezső. 5. Veszetti csaták, csufos futások. Petőfőtől. szavalja Pfinstgref Viktor. 6. Zene. 7. Apotheozis. Jókaitól, előadja Dávid Dezsőné. 8. Egy gondolat bánt engemet. Petőfőtől. Szavalja: Elekes Miklós. Himnus énekli a nagyközönség. M. Á. V. altisztek hazafias ünnepély rendező bizottsága.

— **A Salgó-tarjáni köszönbánya Részvénytársulat** XXXVII-ik rendes közgyűlése alkalmával, melyen Dr. Chorin Ferencz, a főirindiház tagja elnökölt, az igazgatóság előterjeszti, hogy 1904-ben 15.982,129 métermázsát szentel termeltek, a mi az 1903. évi összes termelést 291,889 métermázsával múlja felül. Eladtak 16.063,879 métermázsát, tehát 572,148 métermázsával többet, mint 1903-ban.

A zsilvölgyi bányászat örvendatosan fejlődik. A megrendelések szaporodnak és a bányák a kitűnő berendezés mellett, megfogják felelni a fokozódó igényeknek. A bányák berendezéseit szünet nélkül javítják és nagyobbítják s a brikett gyárat még az idén felállítják Petrozsényben, mely hivatva lesz a külföldi, fűtésre szánt szénét a forgalomból kiszorítani.

A társaság múlt évi tiszta jövedelme 2.892,262 korona 47 fillér, melyből az alapszabályszerű levonások után, részvényenkint 30 korona osztalékot fizettek ki. A hivatalnokai nyugdíj-alapnak 40.000 koronát, a salgótarjáni és petrozsényi társadalmaknak pedig 61,303 korona 36 fillér segélyt juttattak.

A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette, a benne foglalt javaslatokat egyhangulag elfogadta, s köszönetet szavazott dr. Chorin Ferencz elnöknek, az igazgatóságnak s ezek sorában különösen Reimann Lázárnak és Fichmann J. Frigyesnek, vala-

mint a tisztikarnak, az elért eredményekért. Chorin Ferencz elnök megköszönte a részvényesek elismerését, biztosítja őket, hogy az igazgatóság ezentúl is változatlanul arra törekszik, hogy a vállalat, a mely Magyarország közgazdasági életében tekintélyes helyet foglal el, a legszebb eredményeket mutathassa fel.

— **Himen.** Singer Lajos helybeli kereskedő folyó évi március hó 7-én esküszik örök hűséget Ábrahám Jakab k.-ohábai mészáros kedves leányának Mariskának.

— **Petrilla községe,** a képviselőtestület tagjaival a következőket választotta meg: Préda János görög keleti lelkész; Náná Aurél állami iskolai tanító, Morus Miklós, Tomus György és Loy József. A zsilvölgy más községei is törekedhetnek, hogy a képviselő testület tagjaival értelmes, intelligens embereket válasszanak.

— **A második patika.** Magy. kir. Belügyminiszter 124285—904. IV. B. szám. A petrozsényben engedélyezett második gyógyszerári jognak adományozása tárgyában 1904. évi december hó 10-én 39050 sz. a. hozott közigazgatási bizottsági határozatot, mely szerint a második gyógyszerár felállítási joga Grafius Vilmos okl. gyógyszerész mesternek adományoztatott „jövahagyólag” tudomásul veszem.

— **A zsilvölgyi m. kir. pénzügyőrség** által f. évi február 25-én rendezett, jótékonykezelt társas összejövetel szép sikerrel végződött, a mennyiben összesen bevételzetetett 270 korona 80 fillér. — Kiadás volt 120 k. 80 fillér, tehát tiszta jövedelem maradt 150 korona, mely összeg Petrozsény utcazi világiatási célra az előjáróságnak át is szolgáltatott. Ez alkalmából a jegyeiket megváltották: Biernatek Ede főbiztos ur Lugos 5 kor., Eröss Sándor főbiztos ur Léva 4 kor., Barothi János vamszedő ur Vulkán 3 kor. Továbbá: Vulkáni Haring Lajos 4. Hermann Izidor 4. Özv. Krausz Péterné 4. Löwy Hermann 3. Lupényből: Mike János 1. Petrilla Partenie 2. Kimpulinyágról: Nagy József 4 korona. Szurdukból: Tamás János 2. Livazény-Aninoszáról: Pitini Testvérek 3 és Krausz Lajos 3. Végül Petrozsényből: Buda Lajos 10. Marek Mór 8. Schäffer Mihály 5. Steiner Salamon 5. Hercz Mór, Szüszér Mihály, Herman Adolf, Grausam Károly, Reiszner József, és Weinberger Bernát 4—4 kor. Friedman Bernát 3 kor. Klein Henrik, Klein Bernát és özv. Grün Mórné 2—2 koronával. Felülfizettek: Klinga József biztos ur, Gaáli Antal, Rosenberg Salamon, Ujhelyi Adolf, Weisz Ignátz, Ullmann Lipót, és Ridval Joachim 2—2 kor. Kohn Samu, Huber Gyuláné, Rozics Márkó, Fischer Fogel és Kallai Jenő 3—3 kor. Szüszér Bernát 5 kor. Bauer Rezső, Farkas Ferencz, Bedő Károly, Istvánfy Sándor, Kaudó István, Konya Ferencz, Tober Ferencz, Süttő Pál, Réthi Gyula, Sófálvi Ignác, Miska András, Kristóf Lajos, Kozák Lajos, özv. Negrini Károlyné, Bereghméri Béla, Jónap Bertalan, Grosz Herman, Moldován György, Kailing Károly, Zádory Károly, Kohn Rezső, Fekete József, Buda Zsombor, Szabó Károly, Skovrán Ákos, Dr. Csatt Aurél, Peccol Sándor, Földes Miksa, N. F. és Spitzer Jenő 1—1 k. Kovács Sámuel, Roth Sándor, Hock Győző, Bán Ádám, Kozák Salamon, és Nagy Ferencz 50—50 fillért, végre ifj. Oprea János és Kopeczki Béla 40—40 fillért. Fogadják a nemes lelkű adakozók ez uton is hálás köszönetünk nyilvánítását. Gaáli Antal, elnök. Süttő Pál, pénztárnok. Kozák Lajos, községi ellenőr. Réthi Gyula, jegyző.

— **A lupényi iparos ifjuság** febr. 19-én az ág. ev. felekezeti temploma javára, igen jól sikerült táncmulatságot rendezett, mely alkalommal a jótékonykezelt felülfizettek: Križko Bohus b. igazg. 10 K., Schwemhammer István 9 kor., Pelger Mihály 3 kor., Peck József, Jerkowitz János, Lázár Leopold, Gál Béla, Szofó Daniel 2—2 K., Czipenfenig András, Czipenfenig Mileán, Szalka Mihály, Heidinger János, Gärtner Márton, Csabánski József, Márkos József, Wenzel Gusztáv, Fábán Árpád, Markus Éva, Fazakas György, Both Mihály, Balog Lőrincz, Hartler Erzs, Gál Pál, Mandl Hermanné, Bataska János, Stolik N., N. N. 1—1 K., Özv. Gadóné, Hümel Károly 60—60 fill., Jakobs Mihály, Jakobs Sándor, Buzogány János, Roszler Hermann, Renovics Antal 40—40 fill., Wagner János, Maynek Lajos, Pichler István 20—20 fill. Összesen 54 K. 80 fill. Ezen felülfizetésekért a nyilvánosság előtt is a leghálásabb köszönetünket fejezzük ki. Lerch Albert pénztárnok és a rendezők.

— **Kéngázmérgezés.** Szucs János, köszönbánya munkás, 29 éves, gör. kath. vallású, bethlenszentmiklósi születésű, február 26-án reggel a nyugati goroztéren halva találtatott. Nem ismervén az ott kifejlődő gázok mérgező hatását, saját vigyázatlanságának lett áldozata.

— **La Hongrie revue** címmel egy havonként kétszer megjelenő folyóiratot vettünk Párisból. Szerkeszti Dr. Varjassy Lajos. Mivel Petrozsény és vidékén nem csekély azoknak a száma, kik tudnak franciául, de nem igen van alkalmuk magukat e nyelvben gyakorolni, felhívjuk figyelmüket ez édekes revuere, melynek tendenciája a francia és magyar nemzet között szorosabb kapcsolatokat létesíteni s figyelmeztetni a magyarságot azon veszélyekre, melyek a németekkel való mindennapi érintkezés által irodalmunkat, nyelvünket s egész gondolkodásunkat fenyegetik. A folyóirat tartalma nagyon változatos. Kezdi a politikai rovattal, melyben a Tisza bukásával beállott helyzetet tárgyalja, s méltatja azon történelmi eseményt, hogy I. Ferencz József király «a nagy forradalmár Kossuth Lajos fiát» a politikai helyzetéről meghallgatja. A magyar költők rovataban le van fordítva Petőfi Sándor «Dalaim» című költeménye. Hátrább Mikszáth Kálmán Siket kovácsának fordítása következik. Ezután a keleti konzulátusok igazságszolgáltatásáról elmélkedik Magyarország szempontjából. Közöl egy érdekes leírást Verespatak és környékéről. A magyar nyelv és irodalom tanszékéről a Sorbonne-i egyetemen a magyar kormány által is megszervezendő fontos dolgokat mond el. Vannak még cikkek a magyar artistákról, a magyar zenéről és színházról. Szóval érdekes és változatos tartalmu újság.

— **Álarczosbál.** A petrozsényi és járási ipartestület saját pénztára javára, Petrozsényben 1905. évi márc. hó 7-én, húshagyó kedden, a Wagner-szálloda összes termeiben zártkörü álarczos táncmulatságot rendez, melyre a meghívókat már szétküldötte az ipartestület vigalmi bizottsága. Belépődíj: családjegy (3 személyig) 3 korona, személyjegy 1 korona 60 fillér. Felülfizetéseket köszönettel fogadja és hírlapilag nyugtázza az ipartestület. Kezdeté esti 8 órakor. A zenét Péter Károly petrozsényi I-ső zenekara szolgáltatja. Álarczosok meghívójegye kívánatra a pénztárnál előmutatandó. Jelmezek jutányos áron este a pénztárnál kaphatók. Az ipartestület által fenállása óta évenként rendezett álarczos mulatságok iránt Petrozsény és vidéke közönsége mindenkor élénk érdeklődést tanúsított, mely ezuttal is a társadalom széles rétegeiben nyilvánul, mely jelenség arra enged következtetni, hogy az ipartestület mulatsága kellemes záradéka lesz a farsangnak.

— **A mükedvelői előadás.** Derék munkát végzett a petrozsényi ifjuság f. év márczius hó 5-én a midőn egy szent célnak szolgálva előadta Szigligeti Ede: „A cigány” című népszínművét. Ritkán van alkalmunk jeles íróink e faju színműveiben gyönyörködni s valóban misiót teljesítenek azok, kik önérejükől, saját önképzésük, a jótékonyág gyakorlása és a mi gyönyörködtetésünkre egy ily erős népszínmű előadására vállalkoznak mint „A cigány”. A vasárnapi előadás nemcsak kísérlet volt, hanem bátran elmondhatjuk, hogy itt-ott a rendezés hiányaitól eltekintve — művészi becsű előadásban gyönyörködtünk. Győrösy Jenő Zsiga cigányja, Butyka Iduska Rózsikája, Győrösy Jenőné Évi, Bihari János Gyurija, Kiss Lajos Ferkéje, * * * Márton gazdája. Bakó Ferenczné Rebekája, Bakó Ferencz Kurtája, Kiss Lajos Ferkéje, Holczer Adolf Várszegije és Korda István Petije az összbetanulás és előadásban gyakran a tehetség és kiváló tehetség jeleit mutatták. A többi szereplők is megállották helyüket, s csak a helyszűke az oka, hogy nem emlékeztünk meg valamennyiükről. Szolgálgjén e pár sor buzdítás és elismerésül. Csak előre!

K. Gyula.

— **Személyzetsszaporítás az államvasutaknál.** A kereskedelmi miniszter fölhatalmazta a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az államvasutak altiszti, szolgálai és őrszemélyzetének létszámában, az 1904. évre megállapított költségben felvett állások számához képest mutatkozó üres állásokat betölthesse. Ezt az intézkedést részletekig menő vizsgálat előzte meg azon irányban, mennyi rendszeresített állásra van tényleg szükség. A kereskedelmi miniszter ezen intézkedése a megejtett tanulmányok eredménye. Ezen intézkedés alapján folyó évi márczius elsejével kezdődő hatálylyal 885 altiszt, 1408 szolgálai és 277 őr fog rendszeresített állásra kineveztetni.

— **A „Dévai Előlegezési Szövetkezet”** ügyésze Dr. Horváth Kamilló dévai ügyvéd lett.

— **Ösztöndíj.** Ugyilászik a hátszegi gimnásiumnak befellegzett; ma már ők maguk sem hisznek annak megvalósulásában, mit abból következtetünk, hogy a „Hunyadmegyei I. takarékpénztár részvénytársaság” két ösztöndíjat alapított f. évi közgyűlésén, középiskolai tanulók részére, egyiket a dévai főreáliskolánál, másikat a szászvárosi ev. ref. Kunkollegiumnál. Az ösztöndíjakat az évi nyerevényből fogja fizetni. Ha csak halvány reményük volna is egy Hátszegen felállítandó középiskolához, nem adnák pénzüket más városban tanuló ifjaknak ösztöndíjjal.

— **A képviselő választásra jogosultak** névjegyzékének kiigazítását az összeíró küldöttségek április hó folytán fogják teljesíteni, azért a község eljárásága már most figyelmezteti a Petrozsény területén levő összes nyilvános és köztintezteteket, részvénytársaságokat, vállalatokat és egyesületeket előjáróit, illetve igazgatóságait és főnökeit, hogy az 1899. évi XV. t.-cz alapján választási jogosultsággal bíró, helyben lakó alkalmazottjainak névjegyzékét, kitüntetve az állás, évi törzsfizetés és születési év pontos kitöltését.

Nem magyar állampolgárok és oly magánhivatalnokok, kik bár magyar állampolgárok, de 1400 koronánál kevesebb évi törzsfizetés után adóznak, valamint szolgálak a kimutatásban fel nem vehetők.

E kimutatás a községi eljáráságnak márczius 25-ig beadandó.

— **Drágul az élet.** A múlt évi nagy szárazság még csak most kezd erősebben éreztetni hatását. Minden élelmi szer az eddigi árak kétszeresére emelkedett. A marhahús ára rohamosan hág, s a mostani 88 fillérnél semmiesetre sem marad meg. Április, májusban évek óta nem észlelt magas húsárak fognak lenni, minek a nagy takarmányhiány az oka. Valahányszor kevesebb a széna termés, a marhás gazdák, már a nyár végén ügyekezni szoktak megszabadulni marhaállományuk nagyrésztől, mert a téli drága takarmányozás felülmúlja a remélhető marhaárakat, de különben sincs a gazdák legnagyobb részének elegendő forgó tőkéjük, hogy állataik részére a kellő mennyiségű élelmet beszerezhetnének. Így történt az elmúlt nyár végén is; szarvasmarhát, disznót potom áron vetettek a piacra s daczára, hogy a szeptemberben megereadt esős időben a rétek kihajtottak, azon néhány marha részére sincs elegendő szénájuk a gazdák-nak melyet jó reménység fejében megtartották, s így kénytelenek azoknak egy részét már most eladni; a mi megmarad az okvetetlen szükséges a marha állomány fentartására s így tavasszal már nem lesz lehetséges vágó marhát kapni a piacon. Egyik nagy birtokos panaszkodott, hogy ujonszerzett birtokára egy vásáron sem kaphatott elég igavonó ökröt. Azért tartunk a tavaszon beálló rendkívüli húsáraktól. Petrozsény községe összeírta a gazdák szénaigényességét, de csak ezer métermázsát volt képes kapni a földmíveléstügyi minisztertől, a maros-ludasi kincstári birtokkezelőség után. 100 kilogrammonként 6 K. 72 fillér árban. Ez a mennyiség már ki is osztatott a lakosok között; a felső szilmentiek közül sokan semmit sem kaptak.

A katonai kincstár élelmi raktáraiban fölhalmozott korpa készlet is elfogyott és a petrozsényi járás abból nem kaphatott.

Vető magnak szánt kukorica és krumpli szükségletét a község most terjesztette föl. Kérdés, hogy Dél-Amerikából szállított kukorica itt milyen termést fog adni!

— **Definíciók.** Vázsonyi Vilmos egy parlamenti dél-előtt a következő kijelentéssel lepte meg Rákosit:

- Te, Sipulusz, mondok neked egy definíciót!
- No, halljuk?
- Tudod-e, mi a szabadelvűség?
- Hát csak tudnám.

— Dehogy is tudod. A szabadelvűség az, a mikor csak titokban szidják a zsidót.

Rákosi Viktor udvarias mosolylyal honorálta a definíciót s azután ő lepte meg Vázsonyt a következő kijelentéssel:

- Te, Vili, mondok neked egy definíciót;
- No halljuk?
- Tudod-e mi a demokrácia?
- A nagy demokrata mosolygott.
- Hát csak tudnám.

— Dehogy is tudod. A demokrácia az, a mikor lenézünk a felettünk állókat.

— **Felhívás Magyarország összes Márczius 15-iki Bizottságaihoz.** Az ország időrendileg első és legrégibb Márczius 15-iki Állandó Bizottsága, a kolozsvári, mely már egy Szabadság-szoborra 13.483 K. 56 f. készpénzzel rendelkezik, tisztelettel felkéri az ország összes Márczius 15-iki Bizottságait, Kaszinóit stb., hogy ünnepélyeiket megfelelő belépti-díj mellett rendezni s a tiszta jövődelmet a kolozsvári Szabadság-szobor javára juttatni sziveskedjenek. E szobor egyszersmind a nemzet-egység, Erdélynek Magyarországgal való elváthatatlan Unio-ja megörökítését is fogja kifejezni. Az összegeket úgy hirlapilag, mint külön köszönettel fogja nyugtatni az elnökség. A márczius 15-iki Bizottságok és ünnepélyek számbavétele végett, kéri a kolozsvári Bizottság azt is, hogy czimeiket pénzküldemény nélkül is tudatni kegyeskedjenek. Kolozsvár, 1905. február hó 20-án, Sándor József az Emke t. alelnök-főtákará, elnök; Ferenczy Gyula a Mezőgazdasági bank r.-t. vezérigazgatója, pénztáros.

A Kolozsvári
Márczius 15-iki Állandó Bizottság
elnöksége.

— **Mühle magvai** a kereskedelembe létező legjobbak s kipróbált legtökéletesebb minőségűek. Ezek kiváltképen udvari és urasági kertészetek, ugyszintén jvbb magánkertészetek részére valók, a hol mindig a szép virágok kiváltságoltjai lesznek óhajta a zöldség-félék magvai a főzelekfajok kiválogatott legjobb fajai fajtiszták és megbízhatók, míg a mezőgazdaságiak legelsőrendű eredeti magvak, a melyekről képletekkel bőven ellátott nagy főkatalogust ingyen küld Mühle Vilmos, cs. és kir. udvari magszállító Temesváron.

— **Remekmű.** Megjelent az „Érmelléki első szőlőoltvány telep” árjegyzéke 15-ik évfolyam, rendkívül díszes kiállítás, számos képpel és gazdag tartalommal, mely nemcsak az árakat, hanem mindenkinek, a ki a szőlészet iránt nem is érdeklődik, szükséges gyakorlati utasításokat is tartalmaz. Ez a mű bemutatja és bőven ismerteti az országban oly rohamosan terjedő sodronyfonat és tuskés sodronykerítések alkalmazását is 12 képben. Aki címét egy levelezőlapon tudatja, annak ingyen és bérmentve küldetik meg, czim „Érmelléki első szőlőoltvány telep” Nagy-Kágya (Biharm.) Ezen telepnek mai számunk hirdetési rovatában közölt „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünkre felhívjuk olvasóink nagybecsű figyelmét.

Egy nő naplójából.

Szellemmel párosult báj a szeretetreméltó nőnek igazi kelleke, ez teszi méltóvá arra, hogy szeressék és tiszteljék mindazok, a kik vele érintkezésbe jönnek.

Nem egyedül a szépség teszi a nőt széppé és kellemessé ama társaság előtt, a melyben van, hanem szélsége és kedvessége az, a mi valóban elbájolja ismerőseit.

A szív nemessége és méltósága két olyan dolog, a mit nehéz utánozni annak, a kiből természetből fogva nincs meg.

A művészetben, miként a való életben, mindig az igazság és a nyíltság az egyedüli, a mi szívünkre és lelkeinkre hatni képes.

Az ügyesen kiszépitett hazugság megvesztegeti talán itéletünket, de meg nem győz.

Az igazat néha nagyon nehéz megérteni, de mindig hasznos.

A sértett hiuságnak nagyon nehezebbé esik a megbocsájtás.

A hűség és őszinteség a legritkább váltópénz a baráti forgalomban.

Gyakran a legszelidebb nőből lesz a legbosszúállóbb, ha hiuságában nagyon is sértve érzi magát.

Az emberek ritkán adják magukat a vakbuzgóságra meggyőződésből. Csak a sántától és a pokoltól való félelem viszi rá őket.

A korlátolt eszűek soha sem hiszik el, hogy hibáztak.

Nem kell nemesnek születni ahhoz, hogy nemesül eselekedjünk és gondolkodjunk.

A tehetség és a szerencse főképp azt eredményezi, hogy öregbíti ellenünk az irigyek és bárgyuak gyűlöletét.

Ha mindenki csak az igazat akarná mondani és hallani, végre is hozzászoknék a világ s ez csak becsületére és boldogságára válnék az emberiségnek.

Semmi sem oly igazán szép, mint az, a mi természetes. S hogy annak láttassunk, elegendő, hogy ne erőlködünk az lenni.

A szépségnek mindig, a szellemességnek ritkán van irigye, mert mindenki elég szellemesnek hiszi magát.

Gyakran megbocsájtunk azoknak, a kik unfatnak bennünket, de soha sem tudunk megbocsájtani azoknak, akik nálunk unatkoznak.

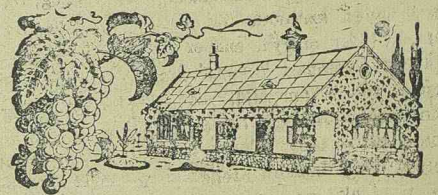
Irma.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Hirdetések:

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad
e lap kiadóhivatala.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használatos részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha meg nő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkittünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfaju szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy Kágya, Biharm.

Eladó ház és háztelek.

Lupény községben a Főuton, az állomással szemben, egy szilárd anyagból épült ház, jelenleg korcsma üzlet, és ugyanott egy építési telek, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebbet:

Marek Mór-nál
Petrozsény.